

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОЇ ПОДІЇ

підготовки магістра
спеціальності С4 Психологія
освітньо-професійної програми:

Психологія

Клінічна психологія

Практична психологія (психологічне консультування на психотерапії)

ЛУЦЬК 2025

Силабус освітнього компонента «ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОЇ ПОДІЇ» підготовки магістра, галузі знань *С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини*, спеціальності *С4 Психологія*, за освітньо-професійними програми «Психологія», «Клінічна психологія» та «Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)».

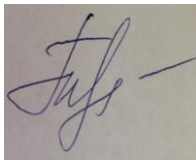
Розробник: Вірна Ж.П., доктор психологічних наук, професор кафедри педагогічної та вікової психології

Погоджено

Гаранти освітньо-професійної програми:

Коць М.О.

Дучимінська Т.І.

Засєкіна Л.В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 28 серпня_2025 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я.О.

І. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента	
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань <i>С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини;</i> Спеціальність <i>С4 Психологія,</i> Освітньо-професійні програми <i>«Психологія», «Клінічна психологія» «Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)»;</i> освітній рівень: <i>Магістр</i>	Нормативний	
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання: 2025-2026	
		Семестр 3-ий	
		Лекції 10 год.	
		Практичні 8 год. Лабораторні 6 год. Індивідуальні - год.	
		Самостійна робота 88 год.	
ІНДЗ: <u>є/немає</u>		Консультації 8 год.	
	Форма контролю: залік/екзамен		
Мова навчання: українська			

ІІ. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Вірна Жанна Петрівна**

Науковий ступінь: **доктор психологічних наук**

Вчене звання: **професор**

Посада: **професор кафедри педагогічної та вікової психології**

Контактна інформація:

Virna.Zhanna@vnu.edu.ua

Дні занять:

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК.

Освітній компонент «Психологія особистісної події» вміщує теоретико-емпіричний матеріал вивчення психологічного феномену особистісної події. Цінним здобутком ОК є конкретний теоретико-прикладний матеріал, у якому зібрано оригінальні дані з вивчення вказаної проблеми. В ОК висвітлені центральні наукові позиції психологічного феномену особистісної події, які розкривають синергетичний підхід причому у авторській інтерпретації, де вдало об'єднаний аналіз фактичного матеріалу наукових досліджень з проблеми вивчення особистісної події.

Варто відмітити, що за останній період тематика психології особистісної події займає не тільки науково-теоретичну нішу вивчення феномену, але і його прикладний контекст. Психологія напрацювала потужний діагностичний інструментарій, а також цілий арсенал конкретних апробованих технологій психологічної діагностики і корекції розгортання життєвого шляху і переживання життєвих подій. Освітній компонент з психології особистісної події – це система лекційних, практичних та лабораторних занять, самостійної роботи здобувачів освіти, індивідуальних завдань, консультацій, екзамену, які побудовані на основі таких принципів: 1) достовірності інформації; 2) системності викладу матеріалу, який призначений для використання в педагогічній діяльності; 3) встановлення міждисциплінарних зв'язків; 4) планомірної взаємодії суб'єктів навчального процесу (викладачів і студентів). Такий підхід є можливим на основі поєднання лекційної інформації з практичними вправами семінарських занять, лабораторними заняттями та самостійною підготовкою здобувачів освіти зі спеціально розроблених питань.

Освітній компонент містить результати міжнародного наукового стажування в Школі освіти та гуманітарних наук Програми післядипломної освіти Папського католицького університету Парана (PUCPR) за темою «Особистісна безпека в переживанні соціальної травми: оптимізація організаційних умов освіти і психотерапії», та міжнародного наукового проекту «Освіта та права людини : благополуччя та покращення якості життя в школі та в громаді» (05/2022-06/2024) (Курітіба, Бразилія).

2. Пререквізити.

Базову основу освітнього компоненту складають теоретичні знання з дисциплін «Основи психології».

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Головною *метою* даного ОК є висвітлення теоретико-методологічних аспектів психології особистісної події та ознайомлення із прикладними дослідженнями типології особистісних подій та індивідуальних відмінностей у способах фіксації історії життя та побудові концепції людської долі. Основними *завданнями* освітнього компоненту є: ознайомлення здобувачів освіти із загальними поняттями сфери переживання особистісної події та основними методами фіксації історії життя особистості; розкриття стратегії і можливостей діагностичних

засобів вивчення особистісної події; сприяння професійному самовизначенню і набуття здобувачами освіти професійно-консультативної ідентичності.

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

В результаті засвоєння освітнього компоненту здобувачі освіти мають набути **загальні компетенції**:

ЗК 1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 3 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 4 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК 5 – Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

ЗК 7 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

та **спеціальні (фахові) компетенції**:

СК 1 – Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики;

СК 2 – Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості;

СК 4 – Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік;

СК 6 – Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах;

СК 7 – Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності;

СК 9 – Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями;

СК 11 – Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Лекції	пр.зан.	лаб.зан.	сам. робота	Конс	*Форма контролю / бали
Змістовий модуль I. Життєва особистісна подія: аналіз і тенденції вивчення						
Тема 1. Особистісна подія: визначення і аналіз проблеми	2	0,5	1	6	1	опитування; підготовка реферату; виконання лабораторних завдань; мак.= 7,5 б
Тема 2. Життєві події та ситуації: підходи і методи вивчення	1	0,5	1	7	1	опитування; підготовка реферату; виконання лабораторних завдань; мак.= 7,5 б
Тема 3. Життєві події та автобіографічна пам'ять людини	1	1	1	7	1	опитування; підготовка реферату; виконання лабораторних завдань; мак.= 10 б
Тема 4. Життєві доля і життєві сценарії особистості	1	1	0,5	7	1	опитування; підготовка реферату; виконання лабораторних завдань; мак.= 7,5 б
Тема 5. Життєвий шлях особистості: життєві плани та перспективи	1	1	0,5	7	1	опитування; підготовка реферату; виконання лабораторних завдань; мак.= 7,5 б
Разом за модулем 1	6	4	4	34	5	40
Змістовий модуль II. Психологія особистісної події у прикладних дослідженнях						
Тема 6. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в юридичній психології	1	1	0,5	13	1	опитування; підготовка реферату; виконання лабораторних завдань; мак.= 7,5 б
Тема 7. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення у віковій, педагогічній та професійній психології	1	1	0,5	13	1	опитування; підготовка реферату; виконання лабораторних завдань; мак.= 7,5 б
Тема 8. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в клінічній психології	1	1	0,5	14	1	опитування; підготовка реферату; виконання лабораторних завдань; мак.= 7,5 б
Тема 9. Особистісна подія: прикладні	1	1	0,5	14		опитування; підготовка реферату;

аспекти вивчення в консультативній психології						виконання лабораторних завдань; мак.= 7,5 б
Разом за модулем 2	4	4	2	54	3	30
	10	8	6	88	8	120/70
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						30
Всього годин / Балів						120/100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Написання реферату (обсягом 10-12 сторінок, структурованим за планом, з використанням наведеного списку літератури).

Реферат. Важливим засобом у засвоєнні знань є написання рефератів та виголошення реферативної доповіді. Тематика рефератів пропонується за визначеними темами практичних занять та СРС. Мета реферативної доповіді полягає у засвоєнні здобувачами освіти основних аспектів розкритої у реферативному дослідженні теми, формуванні запитань, проведенні дискусії. На практичному занятті рекомендується обговорювати не більше двох рефератів.

Вимоги до реферату: обсяг – 10-12 аркушів формату А4; структура – вступ, основна частина, висновок, список використаних джерел.

У вступі розкривається актуальність теми, визначається мета, в основній частині містяться основні положення дослідження, що розкривають тему, у висновку викладаються основні положення та пропозиції автора, що впливають із розгляду теми. Реферативна доповідь та участь в її обговоренні можуть бути предметом окремого оцінювання викладачем або враховуватись ним при оцінці інших форм контролю.

При вивченні тем винесених на самостійне вивчення здобувач освіти повинен виконати одну із запропонованих тем рефератів.

Тема 1. Життєва подія особистості: визначення і аналіз проблеми

План

1. Незалежна та взаємозалежна Я-концепція: ознаки в переживанні життєвих подій.
2. Самопрезентація як турбота про Я-образ: ознаки у переживанні життєвих подій.
3. Невиправданий оптимізм у переживанні життєвих подій.

Теми рефератів:

1. Незалежна та взаємозалежна Я-концепція: ознаки в переживанні життєвих подій.
2. Самопрезентація як турбота про Я-образ: ознаки у переживанні життєвих подій.
3. Невиправданий оптимізм у переживанні життєвих подій.
4. Ефект доброго настрою в переживанні життєвих подій.
5. Помилковий консенсус і помилкова унікальність: ознаки у переживанні життєвих подій.
6. Мотивація самоповаги і самопрезентація: ознаки у переживанні життєвих подій.
7. Помилкова скромність: ознаки у переживанні життєвих подій.
8. Самоповага у переживанні життєвих подій
9. Самопрезентація та імідж особистості: ознаки у переживанні життєвих подій.
10. Акме-переживання життєвих подій.

Тема 2. Життєві події та ситуації: підходи і методи вивчення

План

1. Психоаналіз та фрейдівське тлумачення сновидінь.
2. Аналітична психологія та асоціативний експеримент.
3. Принципи міокинетичної дисоціації та її діагностика.

Теми рефератів:

1. Почуття неповноцінності і компенсація та їх діагностика.
2. Его-спрямованість особистості та її діагностика.
3. Стратегії компенсації базальної тривоги та їх діагностика.
4. Гумор як захисний механізм поведінки та його діагностика.
5. Позитивна свобода особистості: діагностичні резерви
6. Соціальні характери і типи особистості та їх діагностика
7. Екзистенційні потреби особистості: діагностичні резерви
8. Пропріум особистості: діагностичні резерви
9. Безсвідоме як архаїчна спадщина: діагностичні резерви
10. Діагностичні можливості методики ТАТ у вивченні змісту життєвих подій людини.

Тема 3. Життєві події та автобіографічна пам'ять людини

План

1. Свідоме і неусвідомлюване в автобіографічній пам'яті людини.
2. Травми та «дорогоцінні фрагменти» в автобіографічній пам'яті людини.
3. Проблема стабільності макроструктури минулого людини.

Теми рефератів:

1. Соціальна дійсність як визначальний фактор структури автобіографічної пам'яті.
2. Соціальна взаємодія як визначальний фактор структури автобіографічної пам'яті.
3. Соціальна ідентифікація як визначальний фактор структури автобіографічної пам'яті.
4. Соціальна зрілість як визначальний фактор структури автобіографічної пам'яті.
5. Соціальні стереотипи як визначальні фактори структури автобіографічної пам'яті.
6. «Історична парадигма» пам'яті. Створення національного символу.
7. «Прогладжування», «структурування часу» та «сценарій життя» в транзактному аналізі.
8. Проблема спогадів минулого життя. Життя, яке передусь.
9. «Самість» та «дорогоцінні фрагменти» в автобіографічній пам'яті людини.

Тема 4. Життєві доля і життєві сценарії особистості

План

1. Метафори та їх вплив на життя людини.
2. Метафоричне розуміння “моє життя” та ставлення людини до свого минулого та своєї долі.
3. Ставлення людини до своєї долі. “Життєві” поняття.

Теми рефератів:

1. Індивідуальні відмінності у функціонуванні автобіографічної пам'яті людини.
2. Суб'єктивна періодизація особистісного розвитку. Інтервал особистісної самоідентичності.
3. Поняття долі та її різноманітні психологічні концепції.
4. Доля як вибір і визначення стратегії життя. Поняття життєвих сценаріїв.
4. Життєві сценарії в теорії Е.Берна.
5. Оціночна підструктура в організації автобіографічної пам'яті людини.
7. Самосвідомість особистості та її зміни у часі життя.
8. Організація життя в часі і просторі: своєчасність саморозкриття особистості.
9. Часові пріоритети в житті людини та втрага часу життя.

Тема 5. Життєвий шлях особистості: життєві плани та перспективи

План:

1. Вивчення проблеми життєвого шляху у вчинковій парадигмі.
2. Життєвий шлях та кризові ситуації життя людини.

3. Утвердження життя людини: адаптація, самоактуалізація та самоствердження.

Теми рефератів:

1. Фізична і соціальна модель життєвих процесів.
2. Рушійні сили життєвого шляху людини.
3. Універсальна обдарованість та творчий життєвий шлях особистості
4. Особистісна спонтанність та творчий життєвий шлях особистості.
5. Особистісна суверенність та її ознаки прояву.
6. Самоконтроль в структурі життєвого шляху особистості.
7. Саморегуляція в структурі життєвого шляху особистості.
8. Образ світу в структурі життєвого шляху особистості
9. Ідентичність в структурі життєвого шляху особистості.

Тема 6. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в юридичній психології

План

1. Правовий простір особистості.
2. Поняття істинності показань.

Теми рефератів:

1. Фізіологія збереження спогадів та специфіка їх відтворення людиною в ході слідчого процесу.
2. Специфіка автобіографічних спогадів та основних етапах судовиробництва.
3. Психологічні умови «повернення» повноцінних спогадів свідкові.
4. Специфіка «активного» і «пасивного» свідка.
5. Роль автобіографічної пам'яті в показаннях звинувачуваних та свідків.
6. Роль автобіографічної пам'яті у верифікації і фальсифікації гіпотез в ході судового процесу.
7. Автобіографічна пам'ять і психологічна специфіка «хібного показання».

Тема 7. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення у віковій, педагогічній та професійній психології

План

1. Функціональна автономність у віці старіння.
2. Поняття благополучної старості.
3. Нормативний характер сповіді. Публічна та особиста сповідь.
4. Комплексний та системний підходи у вивченні професійного досвіду особистості.
5. Життєво-стильовий концепт мотиваційно-смыслові регуляції професійної реалізації особистості.

Теми рефератів:

1. Сповідь як “undo” або засіб позбавлення від небажаного минулого.
2. “Функціональна автономність” минулого у похилому віці.
3. Ортобіоз: старіння і продовження життя.
4. Освіта як автобіографічний факт.
5. Поняття ідентифікації з містом, традицією, з наставником.
6. Поняття амбівалентності культури і взаємодія в системі «Майстер – Учень».
7. Освітній простір особистості.
8. Соціально-культурні аспекти професіоналізації особистості.
9. Інститути соціалізації у професійному розвитку особистості.
10. Смысл життя та ефективна професіоналізація особистості.
11. Автобіографічна феноменологія професійного вигорання особистості.
12. Автобіографічні детермінанти професійних посттравматичних стресових розладів особистості.
13. Автобіографічні детермінанти професійних хвороб хронічного стресу.
14. Автобіографічний зріз професійних девіацій і адикцій особистості.

Тема 8. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в клінічній психології

План

1. Вплив автобіографічних даних на виникнення і протікання неврологічних хвороб.
2. Вплив автобіографічних даних на виникнення і протікання психопатологічних хвороб.
3. Вплив автобіографічних даних на виникнення і протікання соматичних хвороб.

Теми рефератів:

1. Перенос і супротив як форми переживання неврозу.
2. Психологічні особливості переживання рівня неврозу, пограничного стану та рівня психозу.
3. Психологічні особливості переживання перверсії.
4. Автобіографічний досвід переживання меланхолії і депресії.
5. Автобіографічна детермінація хвороби і психологічні передумови лікування.
6. Автобіографічна афектація хвороби і психологічні передумови лікування.

Тема 9. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в консультативній психології

План

1. Генеалогія.
2. Психологічні характеристики сповіді.

Теми рефератів:

1. Спогади про багатопозиційну сім'ю.
2. Сповідь та розбіжності з реальними можливостями людини.
3. Автобіографічна детермінація переживання людиною гріха.
4. Автобіографічні особливості саморозуміння людини.
5. Консультативна бесіда як автобіографічний дискурс.
6. Автобіографічна «метафора» в консультативному процесі.
7. Автобіографічна інтерпретація в консультативному процесі.

IV. Політика оцінювання

При вивченні освітнього компоненту «Психологія особистісної події» здобувач освіти виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій та практичних занять, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій тощо) та виконання завдань самостійної роботи (написання реферату, виконання модульної контрольної роботи).

Змістовий модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного блоку освітнього компоненту, виконання практичних і лабораторних робіт на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 5 тем.

Змістовий модуль II передбачає перевірку якості засвоєння практичної блоку освітнього компоненту, виконання практичних і лабораторних робіт на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 4 теми.

Кожна з тем I і II змістового модуля оцінюється від 0 до 7,5 балів.

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з двох модулів: поточне оцінювання (практичні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота) – максимально 70 балів; модульна контрольна робота – максимально 30 балів. Максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **100**.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись принципів академічної доброчесності, а саме: самостійності виконання індивідуальних завдань, недопустимості списування, плагіату, використання заборонених допоміжних

матеріалів під час контрольних заходів. Якщо фіксується порушення принципів академічної доброчесності, то викладач може: анулювати роботу (з оцінкою 0 балів) і у випадку систематичних порушень — не допустити до повторного складання.

Щодо політики дедлайнів та перескладання, то здобувач освіти повинен чітко дотримуватися графіку здачі матеріалів (допускається в онлайн і офлайн форматі).

В оцінюванні ОК враховуються результати навчання, які отримані у формальній (курси, сертифікати від акредитованих установ), неформальній (онлайн-курси, тренінги тощо) та інформальній (самоосвіта, власний досвід роботи тощо) за умови пред'явлення відповідних документів (сертифікатів, дипломів тощо). Також здобувач освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за активну участь у наукових заходах, які тематично пов'язані з освітнім компонентом та підготовку доповідей і презентацій (до 10 % від максимальної кількості балів).

V. Підсумковий контроль

Усі види навчальної діяльності здобувача освіти оцінюються в балах. Комплексна оцінка знань проводиться викладачем за 100-бальною шкалою. **Іспит не є обов'язковим.** Освітній компонент «Психологія особистісної події» складається з трьох залікових кредитів, які завершуються іспитом у тому випадку, якщо здобувач освіти не достатньою мірою опанував дисципліну, або бажає підвищити рейтинг, покращити результат успішності, продемонструвавши знання предмету під час складання іспиту (у цьому випадку анулюються бали модульного контролю, які заміщуються кількістю балів, отриманих під час складання іспиту). Сумарна кількість балів, яку отримує здобувач освіти при складанні модулів за 100-бальною шкалою визначає його підсумкову оцінку.

Питання до іспиту:

1. Поняття життєвої події особистості.
2. Автобіографічна подія як структурно-функціональна одиниця життя людини.
3. Види подій в житті особистості. Пояснення позитивних і негативних подій.
4. Життєвий епізод як голографічний уривок. Схильність до міркувань на користь власного Я.
5. Схильність до міркувань на користь власного Я у переживанні життєвих подій.
6. Ефект посилення на себе у переживанні життєвих подій.
7. Незалежна та взаємозалежна Я-концепція: ознаки в переживанні життєвих подій.
8. Самопрезентація як турбота про Я-образ: ознаки у переживанні життєвих подій.
9. Невиправданий оптимізм у переживанні життєвих подій. Ефект доброго настрою в переживанні життєвих подій.
10. Помилковий консенсус і помилкова унікальність: ознаки у переживанні життєвих подій.
11. Мотивація самоповаги і самопрезентація: ознаки у переживанні життєвих подій.
12. Помилкова скромність: ознаки у переживанні життєвих подій.

13. Пам'ять як предмет дослідження в різноманітних психологічних напрямках. Подійно-біографічний та ситуаційний підхід у вивченні життєвих подій особистості.

14. Почуття неповноцінності і компенсація та їх діагностика.

15. Его-спрямованість особистості та її діагностика.

16. Стратегії компенсації базальної тривоги та їх діагностика.

17. Гумор як захисний механізм поведінки та його діагностика.

18. Позитивна свобода особистості: діагностичні резерви.

19. Соціальні характери і типи особистості та їх діагностика.

20. Екзистенційні потреби особистості: діагностичні резерви.

21. Пропrium особистості: діагностичні резерви.

22. Безсвідоме як архаїчна спадщина: діагностичні резерви.

23. Особистісна подія як репродукція і реконструкція життя людини.

24. Інтерпсихологічні, інтрапсихологічні та екзистенційні функції автобіографічної пам'яті людини. Типи часу в автобіографічній пам'яті людини.

25. Помилки і ефекти часової організації автобіографічної пам'яті людини. Стратегії датування подій.

26. Свідоме і неусвідомлюване в автобіографічній пам'яті людини. Травми та "дорогоцінні фрагменти" в автобіографічній пам'яті людини.

27. Проблема стабільності макроструктури минулого людини. Проблема спогадів минулого життя.

28. Соціальна дійсність, соціальна взаємодія, соціальна ідентифікація, соціальні стереотипи як визначальні фактори структури автобіографічної пам'яті.

29. "Історична парадигма" пам'яті. Створення національного символу.

30. «Прогладжування», «структурування часу» та «сценарій життя» в транзактному аналізі.

31. Самосвідомість особистості та її зміни у часі життя. Часові пріоритети в житті людини та втрата часу життя.

32. Організація життя в часі і просторі: своєчасність саморозкриття особистості.

33. Індивідуальні відмінності у функціонуванні автобіографічної пам'яті людини.

34. Суб'єктивна періодизація особистісного розвитку. Інтервал особистісної самоідентичності.

35. Поняття долі та її різноманітні психологічні концепції. Доля як вибір і визначення стратегії життя. Поняття життєвих сценаріїв.

36. Метафори та їх вплив на життя людини. Метафоричне розуміння "моє життя" та ставлення людини до свого минулого та своєї долі.

37. Життєвий шлях та кризові ситуації життя людини.

38. Утвердження життя людини: адаптація, самоактуалізація та самоствердження. Фізична і соціальна модель життєвих процесів.

39. Особистісна спонтанність та творчий життєвий шлях особистості.

40. Особистісна суверенність та її ознаки прояву.

41. Використання автобіографічного підходу в юридичній психології. Роль автобіографічної пам'яті в показаннях звинувачуваних та свідків. Поняття істинності показань.

42. Правовий простір особистості, механізми викривлення автобіографічних спогадів: когнітивні інтерпретації; фактор повторення.

43. Складання карти спогадів: діагностичні можливості застосування в юридичній практиці.

44. Використання автобіографічного підходу у віковій психології. Функціональна автономність у віці старіння. Поняття благополучної старості.

45. Нормативний характер сповіді. Публічна та особиста сповідь. Сповідь як "undo" або засіб позбавлення від небажаного минулого.

46. "Функціональна автономність" минулого у похилому віці. Ортобіоз: старіння і продовження життя.

47. Програми дослідження старіння. Смерть як природне завершення життя.

48. Механізми викривлення автобіографічних спогадів: характер вольової регуляції процесів запам'ятовування й відтворення; вікові, статеві, національні і культурні особливості. Джерела дитячих автобіографічних спогадів.

49. Складання діалогічного щоденнику: часове «розсортування» життя в щоденнику.

50. Використання автобіографічного підходу в клінічній психології. Вплив автобіографічних даних на виникнення і протікання неврологічних, психопатологічних та соматичних хвороб.

51. Механізми викривлення автобіографічних спогадів: ефект очікування; дитяча або патологічна амнезія, психологічний захист.

52. Використання автобіографічного підходу в консультативній психології. Генеалогія. Спогади про багатопозиційну сім'ю.

53. Механізми викривлення автобіографічних спогадів: асоційованість/дисоційованість суб'єкта з образом пам'яті; вплив додаткової інформації.

54. Діагностичні можливості застосування аналізу автобіографічних текстів в консультативній практиці.

55. Освіта як автобіографічний факт. Поняття ідентифікації з містом, традицією, з наставником. Поняття амбівалентності культури і взаємодія в системі „Майстер - Учень". Освітній простір особистості.

56. Механізми викривлення автобіографічних спогадів: інтервал самоідентичності особистості; використання різноманітних типів часових стратегій.

57. Комплексний та системний підходи у вивченні професійного досвіду особистості. Соціально-культурні аспекти професіоналізації особистості.

58. Інститути соціалізації у професійному розвитку особистості. Смысл життя та ефективна професіоналізація особистості.

59. Життєво-стильовий концепт мотиваційно-смыслової регуляції професійної реалізації особистості.

60. Механізми викривлення автобіографічних спогадів: детермінація змісту спогаду структурою розповіді; заповнення проміжків у напрямку соціального стереотипу) або стереотипу індивідуального минулого досвіду.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Методичні матеріали:

1. Вірна Ж.П. (2016). Психологія особистісної події : навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк.

Основна:

1. Батраченко І.Г. (2009). Психологія антиципації : монографія. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ ім. О. Гончара.
2. Мілютіна К.Л. (2012). Траєкторії життєвого шляху особистості в динамічному середовищі: монографія. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф».
3. Панок В. (1999). Основи практичної психології. Київ.

Додаткова:

1. Вірна Ж.П., Гаврилюк І.О. (2019). Феномен особистісного простору: позиції вивчення в культурно-історичній теорії Л.С. Виготського. *Психологія людини: Л.С. Виготський та сучасна наука : зб. статей*. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. Вип. 2. 98-117.
2. Вірна Ж.П., Іванашко О.Є., Гайдук Г.А. (2021). Автобіографічний метод в практиці психологічного консультування. Modern trends in science and practice. Volume 1 : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services. 92-102.
3. Вірна Ж.П., Марчук Р. (2024). Смісловий конфлікт молодості під час війни: довіра, ідентичність та гідність. Перспективи та інновації науки (серія Педагогіка, Психологія, Медицина). № 7(41). 643-658. <https://mail.google.com/mail/u/0/#search/RostyslavMarchuk%40gmail.com/FMfcgzQVxIJKgKqhlCcmVdBTfBbMrVrQ?projector=1&messagePartId=0.1>

4. Вірна Ж.П. (2003). Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога : монографія. Луцьк : Вежа.
5. Вірна Ж.П., Іванашко О.Є. (2024). Готовність до змін як перспективний конструкт подолання кар'єрного хаосу студентської молоді під час війни в Україні. *Габітус*. Вип. 57. 85-91 ; режим доступу : <http://habitus.od.ua/57-2024> ; <https://doi.org/10.32782/2663-5208>
6. Вірна Ж.П. (2024). Ментальні ресурси: теоретична експлікація структурно-функціональної організації. Contemporary Ukrainian science: theoretical and practical achievements : collective monograph / Compiled by V. Shpak; Chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services. 162-168 ; https://www.eo.kiev.ua/resources/arhivMonographs/mono_2024_18/mono_2024_18.pdf ; DOI: [10.51587/9798-9866-95990-2024-018-162-168](https://doi.org/10.51587/9798-9866-95990-2024-018-162-168)
7. Власова О.І. (2005). Психологія соціальних здібностей : структура, динаміка, чинники розвитку. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет».
8. Діденко Г. О. (2017). Етапи дослідження травматичних подій в психологічній науці. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. V (51), Issue 112. 65–68.
9. Діденко Г. О. (2018). Обґрунтування методик дослідження впливу травматичного досвіду на стиль життя особистості. *Теорія і практика сучасної психології : зб. наук. праць*. Запоріжжя : Класичний приватний університет. №. 2. 17–21.
10. Каргіна Н.В. (2015). Основні підходи до вивчення психологічного благополуччя: теоретичний аспект. *Наука і освіта*. № 3. 48-55.
11. Киричук О.О. (2018). Мотивація допомоги іншому й стильова організація життя особистості. *Психологічні перспективи*. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Вип. 32, 123-134.
12. Кісарчук З.Г. (ред). (2015). Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: метод. посібник. Київ : ТОВ Логос.
13. Литвиненко С. А., Ямницький В. М. (2015). Психологія травми: трансгенераційний та феноменологічний аспекти. *Психологія: реальність і перспективи : зб. наук. пр. РДГУ*. Вип. 4. 14-17.
14. Максименко С. Д. (2014). Життєвий шлях особистості як базова категорія генетичної психології. *Наук. вісник Миколаївського держ. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Серія : Психологічні науки*. Вип 2 (12). 5–13.
15. Маслюк А. М. (2015). Психологія травми: практичний аспект. *Освіта та розвиток обдарованої особистості : щомісячний наук.-метод. журнал*. Київ : Інститут обдарованої дитини. Вип. 2 (33). 72–77.
16. Панок В. Г. (2014). Життєвий шлях особистості як категорія прикладної психології. *Наук. вісник Миколаївського держ. ун-ту ім. В. О. Сухомлинського. Серія : Психологічні науки*. Вип. 2.12. 146–151.
17. Почути травму. Розмови з провідними спеціалістами з теорії та лікування катастрофічних досвідів. Інтерв'ю провела Кеті Карут. (2017). Київ : ДУХ І ЛІТЕРА.
18. Саннікова О. П. (2014). Індивідуальний спосіб взаємодії особистості зі своїми внутрішніми ресурсами. *Проблеми сучасної психології: зб. наук. праць Держ. вищого навч. закладу «Запорізький національний університет» та Ін-ту психології імені Г. С.*

Костюка НАПН України / за ред. С. Д. Максименка, Н. Ф. Шевченко, М. Г. Ткалич. Запоріжжя: ЗНУ. № 2 (6). 141-148.

19. Саннікова О. П. (2014). Схильність особистості до психологічного подолання суб'єктивно складних ситуацій. *Наука і освіта*. 2014. № 9. 42-48

20. Саннікова О. П. (2015). Переживання кризи : диференціально-психологічний аналіз. *Наука і освіта*. № 10/CXXXIX. 16-22.

21. Титаренко Т.М. (ред). (1998). Психологія життєвої кризи. Київ: Агропромвидав України.

22. Титаренко Т.М. (ред). (2016). Психологія життєтворення особистості в сучасному світі : монографія. Київ : Міленіум.

23. Титаренко Т.М. (2003). Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ : Либідь.

24. Титаренко Т.М. (2018). Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомогі в умовах тривалої травматизації : монографія / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД.

25. Швалб Ю. М. (2003). Психологічні критерії визначення стилю життя. Соціальна психологія: *Український науковий журнал*. Київ : Український центр політичного менеджменту. № 2. 14–20.

26. Шульга М.О. (ред). (2008). Стилi життя: панорама змін. Київ : Інститут соціології НАН України.

27. Kostruba, N., & Virna, Z. (2020). Verbal Representation of The Concept “Sacrament” in Students’ Linguistic Consciousness. *Psycholinguistics*. 28(1). <https://psycholingjournal.com/index.php/journal/article/view/1064>

28. Lazorko O., Virna Z. ., Brytova H., Tolchieva H., Shastko I., & Saienko V. (2021). Professional Safety of Personality: System Regularities of Functioning and Synergetic Effects of Self-Organization. *Postmodern Openings*, 12(2), 170-190. <https://doi.org/10.18662/po/12.2/302>

29. Lazorko O., Virna Zh., Yahurov V., Valchuk-Orkusha O., Melnyk I., Sherman M. (2021). The Safety of Professionalization Subjects in Psychological and Neuropsychological Aspects. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. Vol. 12, Issue 1, 19-39 ; <https://doi.org/10.18662/brain/12.1/168> (Web of Science).

30. Lazorko O., Virna Zh. (2023). Empirical referents of healthcare worker’ professional safety. *International Journal of psychology*. Vol. 58. Issue S1. 832-832. <https://publons.com/wos-op/publon/66545261/> (Web of Science)

31. Virna Zh., Brahina K. The time perspective of persons in restrictive conditions of quarantine: sex and age analysis. *Психологічне консультування і психотерапія*. Харків. 2020. № 13. 51-61.

32. Virna, Zh., Ivanashko, O. & Knysh, T. (2022). Studying In The Restrictive Conditions Of Quarantine: Mental-Adaptation Indicators Of The Students’ Copy-Behavior. Education and Upbringing of Youth in New Realities: Perspectives and Challenges, *Youth Voice. Journal* Vol. I. 70-82. ISBN(ONLINE): 978-1-911634-57-7 (Scopus)

33. Virna Zh., Lazko A.M., Volkov K.M. (2024). Prosocial stress resistance trends of Ukrainian students under the martial law. *Youth Voice Journal*. Vol. 14. ISBN (ONLINE):

2056-2969; [https://www.rj4allpublications.com/product/prosocial-stress-resistance-trends/\(Scopus\)](https://www.rj4allpublications.com/product/prosocial-stress-resistance-trends/(Scopus))

34. Virna, Z., Ivanashko, O., & Lysenko, S. (2024). Value coordinates of students resilience under martial law in Ukraine. *Educere Et Educare*, 19(49), 60–85. <https://doi.org/10.48075/educare.v19i49.2>.

35. Virna Zh. (2023). Segurança psicológica de uma pessoa: diacronia do instinto de autopreservação à organização construtiva da vida. *KELM*. №5 (57). 89-97 ; <https://kelmczasopisma.com/ua/jornal/84>

36. Virna Zh., Marchuk R. (2024). Axiology of Monetary Attitudes of Ukrainian Youth under martial law. *Contemporary Transformations of Social Development: New Challenges and Perspectives*: International collective monograph / edited by Lucir Reinaldo Alves, Grygoriy Starchenko. Universidade Estadual do Oeste do Parana- Unioeste Nucleo de Desenvolvimento Regional (NDR), Toledo. Chernihiv : REICST. 356-367. <https://reicst.com.ua/asp/issue/view/monograph-06-2024/monograph-06-2024>

37. Virna Zh. (2024). Fatores facilitadores do bem-estar psicologico futuros pedagogos sociais na Ucrania. *Esperanças: linhas dialógicas da práxis da pesquisa em educação* / Ana Maria Eyng, Reginaldo Rodrigues da Costa (organizadores). – Curitiba : CRV. Vol. 3. Coleção Educação e Formação de Professores. 123-142 ; DOI [10.24824/978652517085.5.123-142](https://doi.org/10.24824/978652517085.5.123-142) ; <https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgzQXKhQTZcgvHBMNzhsBJSWWzfMT?projector=1&messagePartId=0.1>

Інтернет-джерела:

1. [file:///C:/Users/User/Downloads/Nzl_2011_1\(2\)__17.pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Nzl_2011_1(2)__17.pdf)
2. http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/part_1/7.pdf
3. <file:///C:/Users/User/Downloads/16-Article%20Text-87-1-10-20171107.pdf>
4. <http://psysocwork.onu.edu.ua/article/view/185824>
5. https://stud.com.ua/47259/psihologiya/organizatsiya_avtobiografichniy_pamyati
6. <http://studcon.org/vyvchennya-avtobiografichnoyi-pamyati>
7. <https://core.ac.uk/download/pdf/160006893.pdf>
8. <http://bdpu.org:8080/bitstream/123456789/267/1/Cherezova%20I.O.%20Psykhologhiya%20zhyttyevykh%20kryz%20osobystosti.PDF>
9. http://msupsyj.ru/pdf/vestnik_2011_1/vestnik_2011-1_79-90.Pdf